

CISKOM 5. SPECIÁLNÍ TESTOVÁNÍ

5.1.5 Asistence a tlumočení žákům s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání MZ

Informace o modulu

Kód modulu: 5.1.5
Cíl modulu: Seznámení s podmínkami a charakterem asistence a tlumočení žákům s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky.
Cílová skupina: Účastníci odborné přípravy pro zabezpečení společné části maturitní zkoušky.
Popis modulu: Seznámení s podmínkami a charakterem asistence a tlumočení žákům s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky.

Garant obsahu: Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání (Centrum)
Datum vytvoření: 20. 1. 2012
Datum aktualizace: 14. 9. 2025
Verze: 6.0
Majitel: Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání

Časová dotace: 120 minut

V modulu jsou použity:
obrázky, schémata Ano
zvuk Ne
video Ne
flash Ne

Vytištěný materiál můžete využít nejen pro samostudium, ale i jako referenční příručku.

Úvod

V rámci tohoto modulu se seznámíte s koncepcí asistence a tlumočení do/z českého znakového jazyka a dalších komunikačních systémů žáků s PUP MZ v průběhu maturitní zkoušky.

Text byl vytvořen s využitím materiálu Joint Council for Qualifications.

Komu je modul určen:

Modul je povinný pro zadavatele zkoušek žáků s PUP MZ.

Prostudování modulu je doporučeno školním maturitním komisařům.

I. ASISTENCE SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÁ

1. Pravidla pro asistenty – 1. část

- Asistence speciálně pedagogická je přiznána žákům s PUP MZ, kteří v důsledku svého znevýhodnění nemohou ani s využitím kompenzačních pomůcek samostatně vykonat maturitní zkoušku nebo některou její část. Nárok na asistenta mají všichni žáci s PUP MZ ve skupině 3 (vyjma SPU) a žáci ve skupině SP SP-2(-N), příp. žáci se souběžným postižením více vadami.
- Úlohou asistenta je pomoci žákovi minimalizovat vnější překážky a důsledky znevýhodnění při zkouškové situaci.
- Asistentem může být pouze zletilá osoba.
- Přidělení asistenta konkrétním žákům je v kompetenci ředitele/ředitelky školy (ŘED).
 - ŘED konzultuje přidělení asistenta s učiteli, se žákem samotným (nebo jeho zákonnými zástupci), příp. dalšími zainteresovanými osobami. ŘED při výběru preferuje osobu, na kterou je žák zvyklý. Asistentem žáka může být i jeho rodinný příslušník.
 - ŘED zajistí vzájemné seznámení žáka a asistenta a vyzkoušení asistence minimálně 1 měsíc před zkouškou.
 - Asistent je ředitelem seznámen s pravidly asistence a písemně se zaváže k jejich dodržování. Pravidla pro asistenty naleznete [zde](#):
(příloha CISKOM_5_1_5_P3_Pravidla_pro_asistenty)
 - O seznámení s pravidly asistence a o seznámení žáka s asistentem a vyzkoušení asistence je veden písemný záznam (viz Pravidla pro asistenty).

1. Pravidla pro asistenty – 2. část

Kompetence a povinnosti

Asistent

- nesmí žákovi poskytnout jakoukoliv výhodu nad rámec povinností a kompetencí svěřených mu v rámci asistentské služby;
 - neprovádí za žáka úkony, které jsou testovány;
 - žádným způsobem nenapovídá, nenaznačuje odpověď nebo návrh řešení ani nekomentuje případné žákovy chyby (např. zdůrazňováním nebo opakováním slova či věty, ukázáním na správnou odpověď, pohledem);
 - neurčuje, kterou úlohou má žák pokračovat;
- může být ze zkoušky zadavatelem vyloučen;
- nemá povinnost nahlásit podvodné jednání žáka zadavateli nebo členovi zkušební komise (ale učinit tak může).
- může požádat žáka o zopakování instrukcí, kterým nerozuměl.
- v případě potřeby asistuje žákovi i během jeho individuální přestávky; zkušební dokumentaci žáka odevzdá před odchodem z učebny zadavateli;
- odchází z učebny, jakmile žák/žáci využívající asistenci ukončí zkoušku;
- pomáhá řešit mimořádné situace (např. náhlé návaly vzteku apod.).

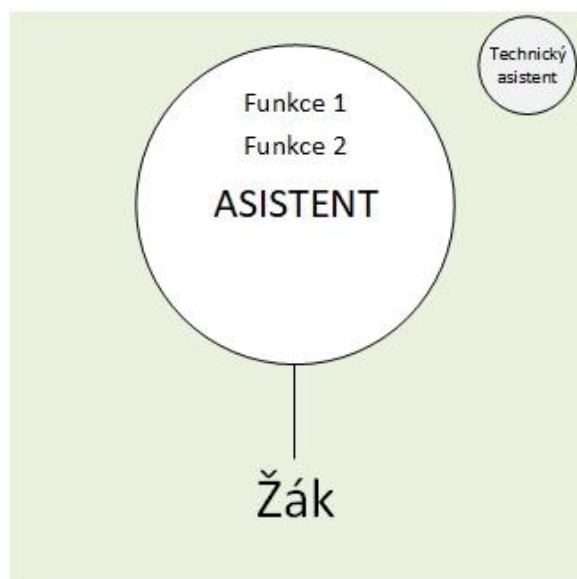
Asistent nezasahuje do řešení úloh. Nekomentuje žákovy chyby ani jiným způsobem nenaznačuje řešení.

Zadavatel je oprávněn asistenta vyloučit ze zkoušky, a to v případě, že vážně nebo opakovaně poruší pravidla řádného průběhu zkoušky.

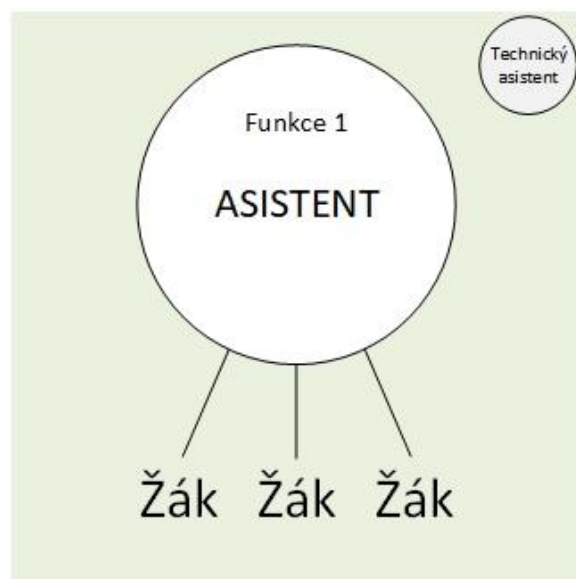
1. Pravidla pro asistenty – 3. část

Asistent může:

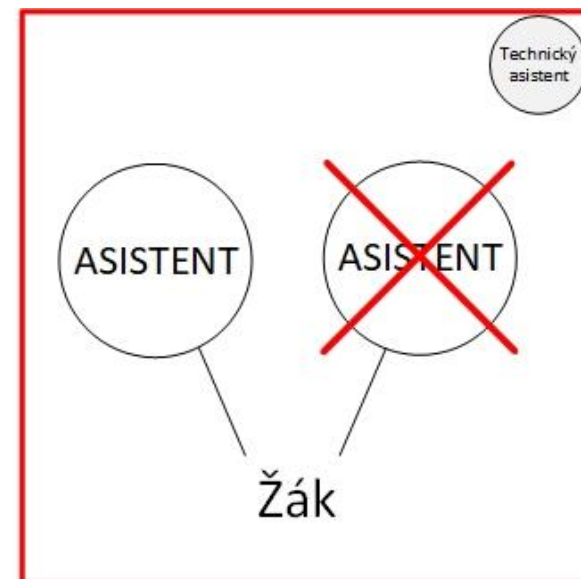
- plnit několik asistenčních funkcí zároveň (může např. plnit funkci zapisovatele a zároveň předčitatele – viz dále); jeden žák má k sobě nejvýše jednoho asistenta;
- asistovat více žákům zároveň, pokud to umožňuje povaha asistence vyplývající z funkce, kterou zastává (více [zde](#) příloha CISKOM_5_1_5_P6_Asistenti_ucebny);

Speciálně pedagogický asistent může **plnit více funkcí** současně.
(V těchto případech však asistuje vždy jen jednomu žákovi.)

Speciálně pedagogický asistent může asistovat **více žákům** zároveň (pokud to umožňuje povaha asistence vyplývající z funkce, kterou zastává).

Žák k sobě má vždy **nejvýše jednoho** speciálně pedagogického asistenta.
(Podpora spec. ped. asistenta však **nevylučuje** možnost podpory technického asistenta.)

2. Funkce asistentů

Asistent může vykonávat jednu nebo více funkcí podle následujícího vymezení:

- *Praktický asistent (odkaz na obrazovku 3.1 Praktický asistent)*
- *Asistent-zapisovatel (odkaz na obrazovku 3.2 Asistent-zapisovatel)*
- *Asistent-předčítatel (odkaz na obrazovku 3.3 Asistent-předčítatel)*
- *Motivující asistent (odkaz na obrazovku 3.4 Motivující asistent)*
- *Asistent-modifikátor (odkaz na obrazovku 3.5 Asistent-modifikátor)*

2.1 Praktický asistent

Pomoc praktického asistenta je nutná v těch případech, kdy má žákovo zdravotní znevýhodnění závažný nepříznivý dopad na **samostatné vykonávání určitých praktických úkonů**, které jsou potřebné v průběhu maturitní zkoušky. Praktický asistent asistuje jak při činnostech přímo se týkajících vlastního konání maturitní zkoušky (asistence při práci se zkušební dokumentací apod.), tak při ostatních praktických úkonech (např. polohování žáka nebo pomoc při sebeobsluze žáka během individuálních přestávek).

Pomoc praktického asistenta je obvykle určena žákům:

- s tělesným postižením (např. s DMO, s narušenou koordinací pohybů, třesem obou rukou, motorickou neobratností);
- se zrakovým postižením (např. žákům nevidomým);
- s těžkou formou dyspraxie;
- s poruchami autistického spektra;
- se souběžným postižením více vadami.

Praktický asistent zpravidla:

- pomáhá žákovi v oblasti jemné i hrubé motoriky (grafomotorika, manipulace s drobnými předměty, otáčení stránek testového sešitu, koordinace pohybů, celkové držení těla, polohování);
- pomáhá s přípravou a obsluhou psacích potřeb, běžných pomůcek a kompenzačních pomůcek (např. přidržování pravítka, nalistování příslušného hesla ve slovníku, obsluha optických pomůcek apod.);
- pomáhá s prostorovou orientací a mobilitou (podílí se na optimálním prostorovém uspořádání pracovního místa včetně jeho vizualizace, na uspořádání kompenzačních a jiných pomůcek, pomáhá s příchodem do učebny, nalezením příslušného místa v lavici, doprovází žáka při opuštění učebny apod.).

V případě asistování žákům se sluchovým postižením může komunikovat v českém znakovém jazyce nebo v některém z dalších komunikačních systémů.

2.2 Asistent-zapisovatel – 1. část

Přítomnost asistenta-zapisovatele je nutná v případech, kdy žák v důsledku zdravotního znevýhodnění nemůže psát (nebo píše s velkými obtížemi). Asistent-zapisovatel **zapisuje dle instrukcí žáka** a řídí se při tom závaznými pravidly pro zapisování.

Asistent-zapisovatel disponuje dovednostmi v daném jazyce minimálně na úrovni maturitní zkoušky.

Pomoc asistenta-zapisovatele je obvykle určena žákům:

- s postižením horních končetin, kteří nemohou psát rukou ani jiným, náhradním způsobem (např. na PC);
- se zrakovým postižením, jejichž písemný projev je nečitelný, příliš pomalý či jinak problematický a kteří zároveň neovládají zápis v Braillově písmu nebo zápis s využitím kompenzačních pomůcek (např. stojánková lupa, PC);
- s těžkou formou dyspraxie, kteří zároveň nemohou psát s využitím kompenzačních pomůcek (např. z důvodu nedostatečného osvojení psaní na klávesnici PC).

Než začne asistent-zapisovatel zapisovat řešení, nadepíše do záhlaví 1. stránky: „Zápis proveden prostřednictvím asistenta-zapisovatele“.

2.2 Asistent-zapisovatel – 2. část

Asistent-zapisovatel:

- zapisuje čitelně;
- může psát na PC, pokud to umožňují technické podmínky školy;
- zapisuje odpovědi podle instrukcí žáka;
 - . Žák diktuje způsobem, na němž se s asistentem dohodnou (korektní výslovností v daném jazyce či hláskováním).
 - . Při diktování v češtině i cizím jazyce musí žák specifikovat (např. hláskováním) zápis těch slov, která by odlišným zápisem mohla změnit význam sdělení a ztížit tak porozumění textu (např. slova, která mají podobnou nebo identickou výslovnost, ale odlišný způsob zápisu: real x reel; bad x bat).
- zapisuje text přesně tak, jak je žákem diktován; neopravuje případné chybné výrazy, slovní spojení, větnou stavbu apod.;
- zaznamená opravu v textu, pokud žák chybu sám najde a opraví se;
- musí ovládat pravidla pro psaný text v daném jazyce;
- může na požádání žáka vyhledávat slova v povolených pomůckách (např. ve slovníku).
- na požádání opětovně přečte, co již bylo zaznamenáno;
- nesmí psát v okamžiku, kdy žák využívá individuální přestávku.

2.3 Asistent-předčítatel

Asistent-předčítatel je nutný v případech, kdy znevýhodnění neumožňuje žákovi (nebo umožňuje pouze s velkými obtížemi) číst psaný text a žák nemá možnost použít PC s hlasovým výstupem. Asistent-předčítatel je osoba, která **předčítá text** podle instrukcí žáka a řídí se při tom závaznými pravidly pro předčítání.

Asistent-předčítatel disponuje dovednostmi v daném jazyce minimálně na úrovni maturitní zkoušky.

Pomoc asistenta-předčitatele je výhradně určena žákům:

- se zrakovým postižením (např. žákům, kteří mají obtíže se čtením textu zvětšeného na 26 b., i když je tento text ještě dále zvětšen za pomoci optických nebo elektronických pomůcek).

Asistent-předčítatel není určen žákům, jejichž obtíže ve čtení jsou způsobeny tím, že český jazyk není jejich mateřským jazykem.

Asistent-předčítatel:

- čte slova nebo celé věty foneticky, na požádání žáka pak hláskováním;
- čte na základě žádosti žáka celý text (instrukce pro řešení úloh, vlastní úlohy včetně výchozích textů i alternativy odpovědí), určitou část textu nebo jen některá slova;
- čte naprosto přesně a srozumitelně, přiměřenou rychlostí;
- na požádání žáka opětovně přečte pasáž textu;
- na požádání žáka opětovně přečte zápis žáka, a to naprosto přesně, bez jakýchkoliv komentářů;
- popisuje grafy, diagramy a tabulky, musí však sdělovat pouze ty informace, které jsou přístupné žákům bez zrakového postižení.

2.4 Motivující asistent

Je přítomen v případech, kdy znevýhodnění způsobuje žákovi **obtíže při koncentraci** pozornosti a **časové orientaci**, obtíže s dokončením započaté práce apod. Motivující asistent napomáhá udržet optimální pracovní chování žáka a jeho orientaci v čase; při výkonu asistenčních služeb se řídí závaznými pravidly pro motivaci.

Motivujícím asistentem by měla být osoba žákovi známá, nejlépe osoba, která tuto funkci doposud plnila.

Pomoc motivujícího asistenta je obvykle určena žákům:

- s poruchami autistického spektra;
- s poruchami pozornosti, s projevy hyperaktivity nebo hypoaktivity vyskytujícími se samostatně nebo v rámci určitého syndromu – např. ADD, ADHD;
- s obsesivně-kompulzivní poruchou, která vede k nadměrné kontrole vyplněných úkolů, zdržuje od postupu k dalším úlohám atd.;

případně žákům:

- s dlouhodobou nemocí (např. žákům užívajícím farmaka, která tlumí psychické funkce).

Motivující asistent:

- pobízí k činnosti žákovi srozumitelným způsobem – např. oslovením, dotykem ruky, očním kontaktem apod;
- informuje o čase způsobem, na němž se se žákem předem dohodli;
- pomáhá žákovi s relaxací v rámci individuálních přestávek v průběhu MZ;
- aktivně řeší mimořádné situace (záchvat vzteku, nadměrná rozrušenost, zmatenost žáka apod.) např. tím, že s žákem v rámci individuální přestávky odejde z učebny a pokusí se o zvládnutí situace a návrat žáka k práci;

2.5 Asistent-modifikátor – 1. část

Asistent-modifikátor u pokynů ke zkušebním úlohám **modifikuje/objasňuje jazykové prostředky, kterým žák nerozumí**. Jedná se o specifický druh asistence např. pro žáky neslyšící ve skupině 2 a 3 nebo pro žáky s poruchou autistického spektra.

Funkce asistenta-modifikátora může být školským poradenským zařízením žákovi přiznána pouze v naprosto **výjimečných případech**. Asistent-modifikátor je nutný v případě, kdy narušená komunikační schopnost, porucha či znevýhodnění neumožňuje žákovi (nebo umožňuje pouze s velkými obtížemi) porozumět významu textu (instrukcím pro práci se zkušební dokumentací a zadáním úloh). Úroveň jazykové podpory ze strany modifikátora tedy **přesahuje podporu poskytovanou asistentem-předčitatelem**. Asistent-modifikátor je osoba schopná modifikovat a zaváže se k dodržování pravidel pro asistenta-modifikátora.

Asistentem-modifikátorem by měla být osoba žákovi známá, nejlépe osoba, která tuto funkci doposud plnila.

Pomoc asistenta-modifikátora je obvykle určena žákům:

- se sluchovým postižením, kteří mají v důsledku ztráty sluchu omezené kompetence v českém jazyce, ale v komunikaci přitom nepreferují český znakový jazyk (mívají omezenou slovní zásobu, obtíže s porozuměním významu sdělení);
- s narušenou komunikační schopností – s těžkou formou dysfázie (mají obtíže s porozuměním významu sdělení);
- s poruchami autistického spektra (mají obtíže s porozuměním významu sdělení).

Asistent-modifikátor:

- na požádání modifikuje text tak, aby mu žák porozuměl;
- vysvětluje slova a slovní spojení;
- objasňuje obsah sdělení;
- vysvětluje fráze, metafory, abstraktní pojmy, ironii, dvojsmysly, slovní hříčky atd.
- nesmí žákovi vysvětlovat např. význam odborných termínů nebo jej jinak zvyhodňovat.

2.5 Asistent-modifikátor – 2. část

Asistent-modifikátor:

- v rámci zkoušky **z českého jazyka a literatury** je oprávněn modifikovat pouze instrukce pro práci se zkušební dokumentací a zadání úloh (tzn. nemodifikuje ani neobjasňuje výchozí texty, znění úloh a alternativ);
- v rámci zkoušek **z cizího jazyka** je oprávněn modifikovat pouze pasáže v českém jazyce (tzn. nemodifikuje ani neobjasňuje výchozí texty v cizím jazyce apod.);
- u **zkoušky z matematiky** je oprávněn modifikovat text v rámci celého testu.

Zkouška	Modifikace	Zákaz modifikovat
ČJL	Instrukce + zadání úloh	Výchozí texty, znění úloh a alternativ
Cizí jazyk	Pasáže v českém jazyce	Výchozí texty a alternativy v cizím jazyce
MA	Vše	

Modifikace probíhá v českém jazyce a může být podpořena prvky z jiných komunikačních systémů založených na českém jazyce (např. znakové češtiny).

Komunikační prostředky:

- mluvené slovo (v případě, že žák umí odezírat, musí být splněny podmínky pro odezíráání a modifikátor musí správně artikulovat);
- psané slovo;
- další komunikační systémy založené na českém jazyce, které žák ovládá.

II. ASISTENCE TECHNICKÁ

Pravidla pro technické asistenty – 1. část

- Technický asistent zodpovídá za zajištění a funkčnost technických kompenzačních pomůcek a řeší případné problémy technického charakteru.¹
- Technickým asistentem je zletilá osoba.
- Technický asistent není oprávněn současně plnit některou z funkcí speciálně pedagogické asistence.
- Technický asistent není uveden jako asistent žáka v doporučení školského poradenského zařízení, ale je ustanoven ředitelem školy tehdy, pokud alespoň jeden žák bude v průběhu maturitní zkoušky používat technicky složitější kompenzační pomůcku (např. PC).
- Technický asistent není přidělen konkrétnímu žákovi/žákům; je přidělen na učebnu/učebny, ve které/kterých vykonávají maturitní zkoušku žáci používající technické kompenzační pomůcky.
- ŘED zajistí vzájemné seznámení žáka/žáků s technickým asistentem za účelem vyzkoušení technické pomůcky minimálně 1 měsíc před zkouškou. (Po dohodě jsou možná další vyzkoušení.)
- Asistent je ředitelem seznámen s pravidly technické asistence a písemně se zaváže k jejich dodržování. Pravidla pro technické asistenty naleznete [zde: \(příloha CISKOM_5_1_5_P5_Pravidla_pro_technicke_asistenty\)](#)
- O seznámení s pravidly a o seznámení žáků s technickým asistentem a vyzkoušení technických pomůcek je veden písemný záznam (viz Pravidla pro technické asistenty).

¹ Výčet pomůcek je uveden v doporučení školského poradenského zařízení. Pokud škola není vybavena technickou kompenzační pomůckou, kterou má žák uvedenou v doporučení, může využít pomůcku ve vlastnictví jiné instituce nebo v osobním vlastnictví konkrétního žáka. Na přípravu, kontrolu, vyzkoušení a práci s vypůjčenými pomůckami se vztahují stejná pravidla, jaká jsou stanovena pro pomůcky ve vlastnictví školy. Za zajištění, přípravu a funkčnost pomůcek v osobním vlastnictví žáka (sluchadlo, speciální psací potřeby apod.) si zodpovídá žák sám (včetně případného zajištění záložní pomůcky).

Pravidla pro technické asistenty – 2. část

Kompetence a povinnosti:

Technický asistent

- připraví technické pomůcky k vyzkoušení tak, aby je mohl žák vyzkoušet nejpozději 1 měsíc před zkouškou; asistuje při vyzkoušení technických pomůcek žákem (další vyzkoušení jsou možná po dohodě);
- ke každému druhu technické pomůcky ve vlastnictví školy zajistí jednu záložní podle možností školy (týká se zejména PC);
- odstraňuje vzniklé závady pomůcek nebo poskytne záložní pomůcku;
- dodržuje pravidla bezpečné realizace maturitní zkoušky tím, že:
 - s nikým nekomunikuje o obsahu maturitní zkoušky (žádným způsobem nenapovídá, nenaznačuje odpověď nebo návrh řešení ani nekomentuje případné žákovy chyby);
 - neprovádí za žáka úkony, které jsou testovány;
- může být zadavatelem vyloučen ze zkoušky;
- má povinnost nahlásit zadavateli nebo členovi zkušební komise zjištěnou skutečnost, že žák zneužívá technickou pomůcku k podvodnému jednání;
- nemá povinnost nahlásit jiné formy podvodného jednání žáka nesouvisející s používáním technických pomůcek (učinit tak může).

Technický asistent nezasahuje do řešení úloh. Nekomentuje žákovy chyby ani jiným způsobem nenaznačuje řešení.

Zadavatel je oprávněn vyloučit technického asistenta ze zkoušky, a to v případě, že vážně nebo opakovaně poruší pravidla řádného průběhu zkoušky.

Pravidla pro technické asistenty – 3. část

Při použití počítače jako kompenzační pomůcky:

- počítač je umístěn tak, aby ostatní žáci nemohli číst z monitoru;
- ostatní žáci nesmí být rušeni (např. hlasový výstup veden do sluchátek);
- počítač je vybaven prostředím pro zápis, v němž je žák zvyklý ve škole pracovat (Open Office, MS Office atd.);
- klávesnice je nastavena pro zápis v daném jazyce;
- počítač je zajištěn z hlediska bezpečné realizace maturitní zkoušky – tzn. že je:
 - . zablokováno předvídání slov, automatická kontrola pravopisu atd.;
 - . zamezen přístup na internet, intranet, k datům uloženým v počítači, interním knihovnám, aplikacím a k dalším komunikačním prostředkům, pokud není v podmínkách zkoušky stanoveno jinak.
- z počítače lze vytisknout práci žáka přímo v dané učebně (pokud není počítač žáka propojen s tiskárnou v učebně, přenesení práci žáka na flash disk do počítače, který je na tiskárnu napojen).

III. TLUMOČENÍ DO/Z ČESKÉHO ZNAKOVÉHO JAZYKA

1. Pravidla pro tlumočníky – 1. část

- Tlumočnick tlumočí z/do znakového jazyka nebo dalších komunikačních systémů žákům neslyšícím a hluchoslepým (tj. žákům, u nichž rozsah a charakter sluchového postižení neumožňuje plnohodnotnou komunikaci mluvenou řečí).²
- Pro potřeby maturitní zkoušky jsou žáci, kteří v komunikaci preferují český znakový jazyk, zařazeni do kategorie a skupiny SP-3.
- Tlumočnickem je zletilá osoba.
- Přidělení tlumočnicka konkrétním žákům je v kompetenci ŘED.
- ŘED konzultuje přidělení tlumočnicka s učitelem, se žákem samotným (nebo jeho zákonnými zástupci), příp. dalšími zainteresovanými osobami.
- ŘED zajistí vzájemné seznámení žáka a tlumočnicka za účelem vyzkoušení tlumočení minimálně 1 měsíc před zkouškou.
- Tlumočnick je seznámen s pravidly pro tlumočnicky a písemně se zaváže k jejich dodržování. Pravidla pro tlumočnicky naleznete [zde](#): [\(příloha CISKOM_5_1_5_P4_Pravidla_pro_tlumocniky\)](#)
- O seznámení s pravidly pro tlumočnicky a seznámení žáka s tlumočnickem a vyzkoušení tlumočení je veden písemný záznam (viz Pravidla pro tlumočnicky).

² Pojmy „neslyšící“ a „hluchoslepí“ jsou definovány v zákoně č. 155/1998 Sb.

1. Pravidla pro tlumočníky – 2. část

Kompetence a povinnosti:

Tlumočník

- nesmí žákovi poskytnout jakoukoliv výhodu nad rámec povinností a kompetencí svěřených mu v rámci tlumočnické služby;
- dodržuje pravidla bezpečné realizace MZ:
 - jednoznačně převádí smysl sdělení z výchozího jazyka do jazyka cílového, nemění význam ani obsah sdělení, nic nepřidává ani neubírá;
 - respektuje pravidla pro překlad odborné terminologie (některé odborné termíny v českém jazyce nemají jednoznačný ekvivalent v českém znakovém jazyce, a tudíž se vyjadřují opisem – v tomto případě musí tlumočník zvolit takový způsob překladu, který nesdělí ani nenaznačí správnou odpověď: použije jiný opis, případně jiný způsob vyjádření (použití prstové abecedy pouze ve výjimečných případech);
 - žádným způsobem nenapovídá, nenaznačuje odpověď nebo návrh řešení ani nekomentuje případné žákovy chyby;
- může být zadavatelem vyloučen ze zkoušky;
- nemá povinnost nahlásit podvodné jednání žáka zadavateli nebo členovi zkušební komise (učinit tak může);
- tlumočí veškerou komunikaci probíhající ve zkušební učebně;
- není aktivním účastníkem komunikace;
- má tlumočnické vzdělání; výhodou je tlumočnická praxe v předmětu, ze kterého žák koná MZ;
- může tlumočit i více žákům, kteří používají stejný komunikační systém.
- může požádat žáka o zopakování sdělení, kterému nerozuměl, nebo opětovně přetlumočit pasáž, které žák nerozuměl.
- odchází z učebny, jakmile žák/žáci využívající jeho podporu ukončí zkoušku;

Tlumočník nezasahuje do řešení úloh. Nekomentuje žákovy chyby ani jiným způsobem nenaznačuje řešení.

Zadavatel je oprávněn vyloučit tlumočníka ze zkoušky, a to v případě, že vážně nebo opakovaně poruší pravidla řádného průběhu zkoušky.

2. Zkušební dokumentace

K testovému sešitu je přiloženo CD s videonahrávkou překladu do českého znakového jazyka.

Český jazyk a cizí jazyk

U zkoušky český jazyk v úpravě pro neslyšící a anglický jazyk v úpravě pro neslyšící jsou na CD tlumočeny pouze úvodní instrukce pro práci se zkušební dokumentací a zadání úloh (tj. u zkoušky z cizího jazyka pouze pasáže, které jsou v tištěné formě uvedeny v českém jazyce).

Matematika

U zkoušky z matematiky je na CD tlumočen celý test.

Shrnutí

Asistentem nebo tlumočnickem je zletilá osoba, která je schopna žákovi asistovat na základě jeho vzdělávacích potřeb nebo tlumočit na základě jeho jazykových preferencí.

Asistent je seznámen s pravidly asistence, tlumočnick s pravidly tlumočení, technický asistent s pravidly pro technické asistenty; všichni se písemně zaváží k jejich dodržování.

Asistent, tlumočnick i technický asistent se nejpozději 1 měsíc před zkouškou seznámí s žákem za účelem vyzkoušení asistence / tlumočení / technické pomůcky.

Přidělení asistenta a tlumočnicka je v kompetenci ŘED.

Zadavatel je oprávněn asistenta, tlumočnicka i technického asistenta vyloučit ze zkoušky.

Asistent, tlumočnick i technický asistent dodržují pravidla bezpečné realizace zkoušky a neposkytují žákovi neoprávněnou výhodu (nekomentují chyby, nenapovídají, nenaznačují řešení atd.).

ASISTENCE SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÁ

Podpora asistentů je přiznána žákům se zdravotním znevýhodněním, kteří v důsledku svého znevýhodnění nemohou ani s využitím kompenzačních pomůcek samostatně vykonat maturitní zkoušku nebo některou její část. Úlohou asistenta je pomoci žákovi minimalizovat vnější překážky a důsledky znevýhodnění při zkouškové situaci.

Nárok na asistenci mají všichni žáci s PUP MZ ve skupině 3 (vyjma SPU) a žáci SP-2(-N), příp. žáci se souběžným postižením více vadami.

Asistent může vykonávat více funkcí:

- . **Praktický asistent**
- . **Asistent-zapisovatel**
- . **Asistent-předčítatel**
- . **Motivující asistent**
- . **Asistent-modifikátor**

Asistent může asistovat více žákům zároveň. Žák k sobě má vždy nejvýše jednoho spec. ped. asistenta (+ příp. může využívat podpory technického asistenta).

ASISTENCE TECHNICKÁ

Technický asistent zodpovídá za zajištění a funkčnost technických kompenzačních pomůcek a řeší případné problémy technického charakteru.

Technický asistent není oprávněn současně plnit některou z funkcí speciálně pedagogické asistence.

Technický asistent není uveden jako asistent žáka v doporučení školského poradenského zařízení, ale je ustanoven ředitelem školy tehdy, pokud alespoň jeden žák bude v průběhu maturitní zkoušky používat technicky složitější kompenzační pomůcku.

Technický asistent není přidělen konkrétnímu žákovi/žákům; je přidělen na učebnu/učebny, ve kterých vykonávají maturitní zkoušku žáci používající technické kompenzační pomůcky.

TLUMOČNÍK ČESKÉHO ZNAKOVÉHO JAZYKA

Tlumočník tlumočí z/do znakového jazyka nebo dalších komunikačních systémů žákům neslyšícím a hluchoslepým (tj. žákům, u nichž rozsah a charakter sluchového postižení neumožňuje plnohodnotnou komunikaci mluvenou řečí).

Pro potřeby maturitní zkoušky jsou žáci, kteří v komunikaci preferují český znakový jazyk, zařazeni do kategorie a skupiny SP-3.

Součástí zkušební dokumentace je CD s nahrávkou digitálního záznamu překladu do českého znakového jazyka.

Tlumočník může tlumočit více žákům zároveň.

Seznam příloh

příloha CISKOM_5_1_5_P1_Pravidla_komunikace_ZP

příloha CISKOM_5_1_5_P2_Pravidla_komunikace_SP

příloha CISKOM_5_1_5_P3_Pravidla_pro_asistenty

příloha CISKOM_5_1_5_P4_Pravidla_pro_tlumocniky

příloha CISKOM_5_1_5_P5_Pravidla_pro_techicke_asistenty

příloha CISKOM_5_1_5_P6_Asistenti_ucebny